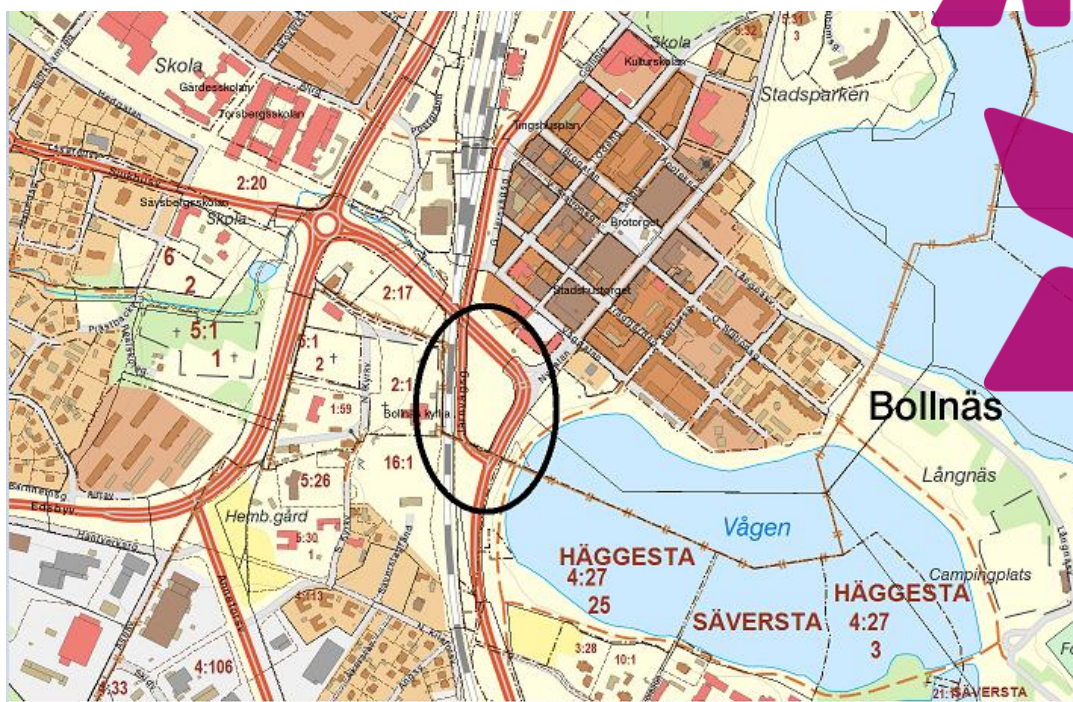

Samhällsbyggnadskontoret
Planavdelningen

Planbeskrivning

Detaljplan för ny trafiklösning för korsningen Nygatan,
Järnvägsgatan och Väg 83

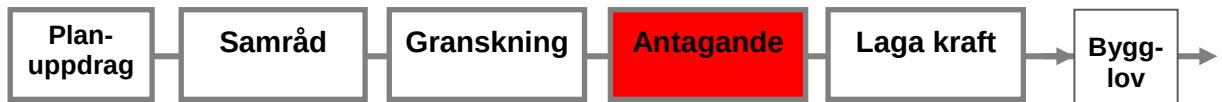
Antagen av Miljö- och byggnämnden i Bollnäs kommun 2018-09-19 § 114
Laga kraft 2018-10-24

Inledning

Detaljplanens plankarta är den handling som är juridiskt bindande och anger vad som ska vara allmän plats, kvartersmark och hur bebyggelsen regleras.

Plankartan ligger till grund för kommande bygglovprövning.

Planbeskrivningens syfte är att beskriva områdets förutsättningar och de förändringar och konsekvenser planen innebär. Planbeskrivningen ska vara ett stöd för att förstå plankartan. Detaljplanen tas fram enligt nedanstående planprocess.

Planprocessen. Färgmarkerad ruta visar var vi befinner oss nu

Bakgrund

Korsningarna – Nygatan, Järnvägsgatan och väg 83 i centrala Bollnäs har trafiksäkerhets- och framkomlighetsproblem. Olyckor har skett i korsningen under årens gång. Olika lösningar har diskuterats och planerats genom åren, men det har aldrig landat i något konkret. Under år 2015 har Tyréns på uppdrag av samhällsbyggnadskontoret utrett och tagit fram möjliga trafiklösningar. Utredningen rekommenderar på lång sikt en ombyggnation av korsningen till en fyrbent cirkulationsplats, vilket är det enda förslaget som skapar en lösning där samtliga svängrelationer och funktioner fortfarande kan vara öppna. För att en sådan ombyggnad ska vara möjlig behövs markanvändningen i området revideras i en ny detaljplan.

Syfte

Detaljplanen syftar primärt till att ge möjlighet till en ny korsningsutformning (cirkulationsplats) mellan genomfarten riksväg 83 och de kommunala gatorna Nygatan och Järnvägsgatan för att uppnå högre trafiksäkerhet och tillgänglighet.

I samband med planläggningen för ny korsning prövas i planen även en omstrukturering av ”stadshusparkeringen”. Planförslaget är att parkeringsytan utökas söderut samtidigt som norra delen blir kvartersmark för parkering och får en ytterligare användning och byggrätt för detaljhandel.

Planhandlingar

Till planen hör:

- Plankarta
- Planbeskrivning (denna handling)
- Fastighetsförteckning

Underlag

- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande
- PM Ny trafiklösning för korsningar längs väg 83 i Bollnäs (Tyréns 2015-05-20)
- Förslag korsningsutformning
- Riskanalys Norrborn industriområde (Ramböll 2013)

- Ansökan om upphävande av strandskydd
- Beslut om upphävande av strandskydd, länsstyrelsen Gävleborg 2018-06-18

Läge och areal

Planområdet är cirka 30 000 m² stort och ligger vid Bollnäs tätorts södra infart, mellan Norra stambanan och sjön Vågen. Planområdet avgränsas av järnvägen i väst, viadukten i norr och sjön i öst.

Markägare

I planområdet ingår nedanstående fastigheter, Bollnäs kommun äger samtliga:

- Bro 5:10, 7:1
- Säversta 18:1
- Häggesta 4:27
- Bro 5:27

Tidigare Ställningstaganden

Översiktsplan

För planområdet gäller översiktsplanen för Bollnäs kommun, antagen 14 december 2015. Enligt strategier för trafik ska kommunen verka för att trafiksäkerhetshöjande åtgärder genomförs på väg 83. Detaljplanen bedöms förenlig med översiktsplanen.

Detaljplaner

För området gäller ett flertal detaljplaner:

- Ändring och utvidgning av stadsplan för området norr om kyrkan i Bollnäs stad, fastställd 1966
- Stadsplan för industriområde och fastigheterna Häggesta 8:118, Säversta 8:23 mfl, fastställd 1973
- Ändring och utvidgning av stadsplan för området vid kyrkan och för Säversta östra industriområde, fastigheten Säversta 7:73 m fl, fastställd 1979
- Ändring av stadsplan för del av stadsdelen öster om Nygatan, fastställd 1982

Utdrag ur de gällande detaljplanerna

Ny detaljplan

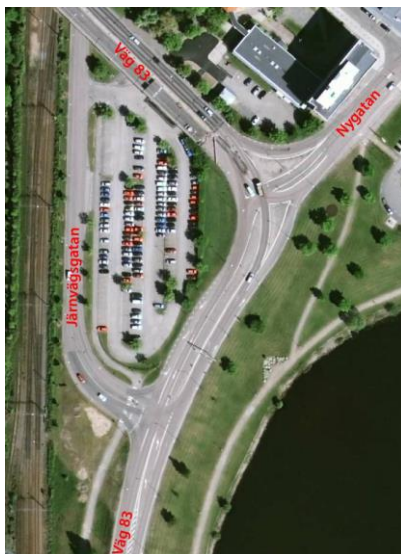
Miljö- och byggnämnden uppdrog samhällsbyggnadskontoret 2015-11-11 att upprätta en detaljplan för en ny trafiklösning för korsningen Nygatan, Järnväggsgatan och väg 83. Gällande detaljplaner medger inte en större korsning eller annan användning inom parkeringsytan. Parkeringsytorna kan heller inte utvidgas söderut med gällande planer.

Förutsättningar och förändringar

Natur

Mark och vegetation

Planområdet består i dagsläget av Väg 83, gator, en större parkering gång- och cykelväg samt parkmark med gångpromenad runt sjön Varpen. Inga byggnader finns inom planområdet. Planterade träd växer utmed väg och gator.

Geotekniska förhållanden

Området har till stora delar fyllts upp under 1900- talet. Enligt Sveriges Geotekniska Undersökningar så består norra området av fyllning och den sydligaste delen av lera-silt.

Fornlämningar/kulturminnen

Det finns inga kända fornlämningar eller kulturminnen på platsen. Vid eventuella fynd av misstänkta fornlämningar ska alltid länsstyrelsen kontaktas.

Riksintressen

Planområdet ligger inom riksintresse för Ljusnans dalgång, 4 kap Miljöbalken. Området är ianspråktaget sedan tidigare och den tänkta exploateringen bedöms inte medföra att riksintressets värden påverkas.

Planförslag

Allmän platsmark (VÄG, GATA, GCVÄG, P-PLATS, PARK)

Planförslaget är att allmän platsmark för väg utökas österut vilket ger den erforderliga yta som behövs för korsningstypen cirkulationsplats. Utvidgningen sker på bekostnad av parkmark. I cirkulationsplatsen finns stora möjligheter att markera infarten till Bollnäs stad och ge ett välkomnande intryck med god gestaltning. Befintliga träd kan eventuellt flyttas österut till parkmarken. Parkmarken mellan väg och sjö kvarstår som parkmark men minskar något i storlek i det aktuella läget. Gångstråket runt sjön ligger kvar i befintligt läge men höjden för vägen kommer att komma närmre stigen. Utformningen av cirkulationsplatsen är redovisad i figuren på nästkommande sida och är preliminär och måste säkerställas genom vägplan. Via gränsdragningarna på plankartan mellan väg och park ges dock den största möjliga ytan för vägens utbredning. Vägbank kan dock anses ingå i parkmark om det är behövligt.

Illustration över planförslaget

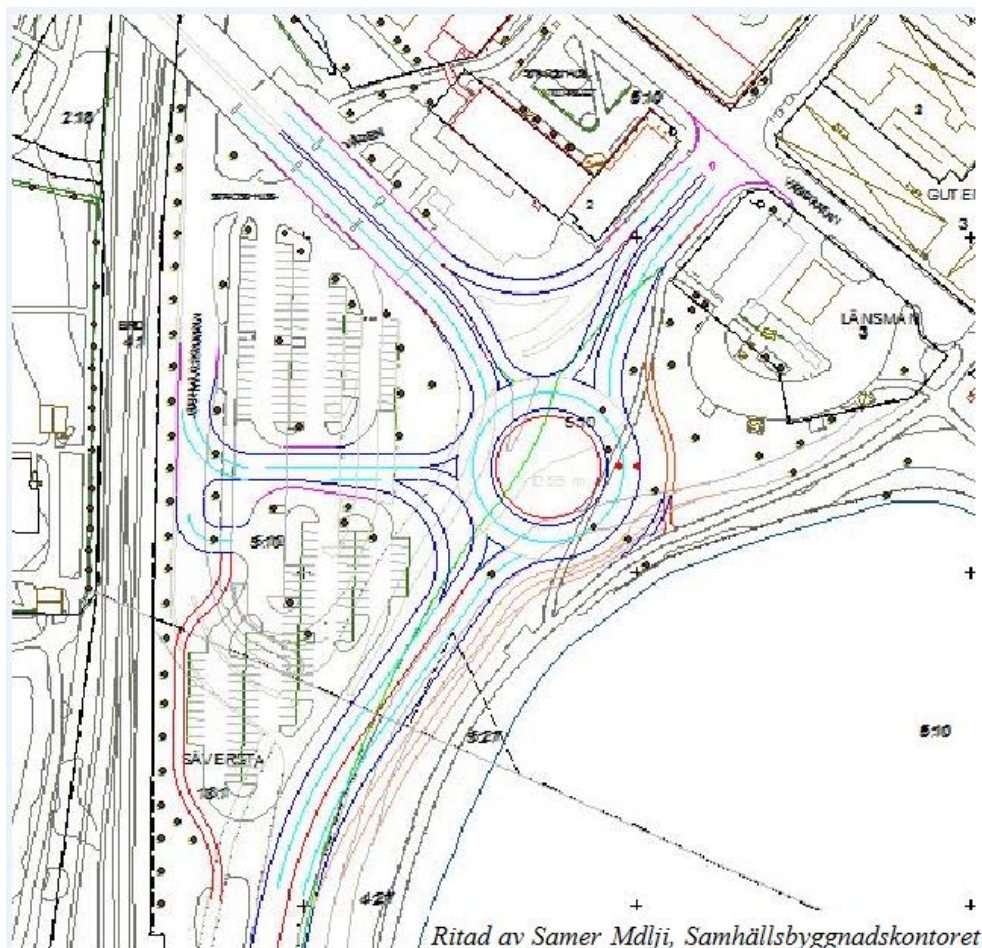
Järnvägsgatans anslutning till Väg 83 förskjuts norrut från sitt nuvarande läge och blir mer rätvinklad. Förskjutningen ger utrymme för att utöka parkeringsytan söderut, vilket kompenserar något för eventuellt försvunna parkeringarna i norra delen eftersom det blir kvartersmark för bebyggelse.

Inom Järnvägsgatan återfinns i dagsläget en bussficka i norrgående riktning men som inte nyttjas av kollektivtrafiken. Platsen bedöms dock som väl vald för en framtida busshållplats med närhet till en blivande, mer tydlig platsbildning i området. Busshållplats kan även inrymmas norr om Stadshusvägens utfart om bussen stannar på vägen utan en bussficka.

I illustrationen har två utfarter från Järnvägsgatan illustrerats; en in i cirkulationen och en utfart söder om korsningen ut på Väg 83, vilken alltså är möjlig men inte nödvändig.

Stadshusvägens utfart mot Järnvägsgatan flyttas cirka 10 m söderut för bättre sikt och ökad trafiksäkerhet.

Gång- och cykelvägen i nord-sydlig sträckning inryms inom gatumarken. Alternativ till dragningen har studerats, exempelvis att ha gc-vägen i en böj runt parkeringens östra sida och i tunnel under Järnvägsgatan men vilket har förkastats. En gång- och cykelpassage över Nygatan föreslås i höjd med stadshuset och bensinmacken. Detta i syfte att bekräfta ett befintligt gångstråk och att öka säkerheten för de passerande, oskyddade trafikanterna. En sådan gc-passage kan också övervägas söder om korsningen.

Möjlig utformning av korsningen. Tvåfilig cirkulationsplats med två separata körfält mellan väg 83/Nygatan och Järnvägsgatan/väg 83. Delvis ny dragning av gång- och cykelvägen. Ritad av Samer Mdlji, Samhällsbyggnadskontoret.

Kvartersmark (detaljhandel och parkering)

Planförslaget är den norra delen av stadshusparkeringen blir kvartersmark för parkering och får en ytterligare användning och byggrätt i form av detaljhandel. Med detaljhandel avses all typ av försäljning av varor och tjänster för allmänheten. Utifrån den goda tillgängligheten till både bil- och gångtrafik via riksväg och stad har platsen goda möjligheter för en verksamhet som kan erbjuda service för såväl trafikanter på genomresa som för människor i Bollnäs stadscentrum. Parkering innebär en självständig parkeringsanläggning med verksamheter för parkering så som fordonstvätt, laddstation för elbilar och liknande. Ytan för kvartersmarken, tillika möjlig framtida fastighet, utgör cirka 2700 kvm. Planförslaget innebär att marken kan användas till 100 % för ett ändamål eller att de kombineras.

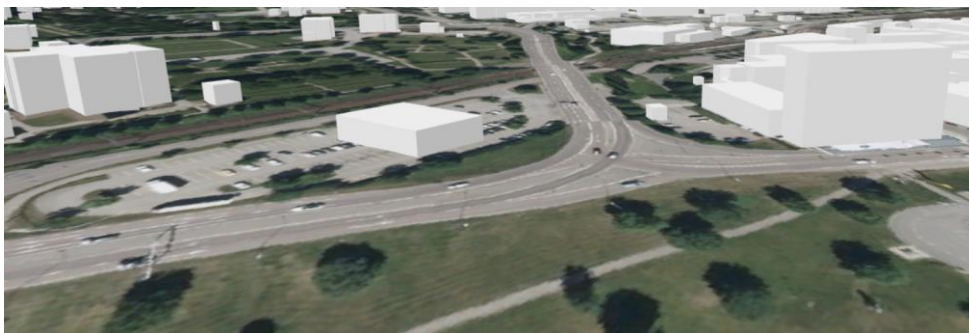
Utformning av ny bebyggelse

Byggnaden kommer att bli väl exponerad från samtliga inkommande vägar i cirkulationen och ligger nära Bollnäs kyrka vilket för med sig att en anpassning av byggnaden bedöms lämpad i form av höjdbegränsning till 8 m totalhöjd, vilket är i ungefärlig nivå med viaduktens högsta del och bedöms kunna inrymma två våningar. Även skyltars högsta höjd regleras till maximalt 8 m.

Största exploatering är 600 kvm för byggnad med stadigvarande vistelse samt 80 kvm för ej stadigvarande vistelse, med hänsyn till närheten till farligt-godslederna väg 83 och järnvägen. Den sistnämnda byggbara ytan kan lämpa sig för miljöhus, förråd eller liknande och får placeras närmare än 30 m från väg och järnväg. Högsta totalhöjd för icke-stadigvarande bebyggelse är 4 m.

Parkeringsbehov för ny bebyggelse

Avsikten är att parkeringsbehovet för verksamheten ska kunna inrymmas inom kvartersmarken och den tilltänkta blivande fastigheten. Enligt Parkeringsstrategi Bollnäs centrum är parkeringstalet 18 p-platser för centrumhandel respektive 26 p-platser per 1000 BTA restaurang. Eftersom byggrätten är begränsad till 600 kvm, och två våningar är möjliga, kan det uppgå till som mest 1200 BTA, vilket ger att ett 30-tal parkeringsplatser ska finnas inom kvartersmarken enligt parkeringsstrategin.

Möjlig ny byggnad illustrerad

Strandskydd

Planområdet omfattas delvis av strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap 13 § MB. Från Vågen gäller 100 meters generellt strandskydd. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområdet och till att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För att möjliggöra ett plangenomförande upphävas strandskyddet inom kvartersmark (detaljhandel, parkering) och allmän platsmark (GATA, P-PLATS) som är beläget inom 100 m från vattnet. För detta krävs ett särskilt skäl enligt 7 kap 18 c § MB samt att syftet med strandskyddet inte påverkas. Enligt 7 kap 18 c § 1 och 2 ses det som särskilt skäl till upphävande av strandskyddet att det område som avses:

- Redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
- Genom en väg är väl avskilt från området närmast strandlinjen.

Kommunen bedömer att området i och kring trafikplatsen och parkeringsområdet bedöms ha liten betydelse för djur- och växtliv och för friluftslivet. Intresset av att ta området i anspråk väger tyngre än strandskyddsintresset. Djur- och växtlivet påverkas inte på ett oacceptabelt sätt och allmänhetens tillgång till strandområdena påverkas inte.

Enligt 7 kap 18 § miljöbalken ska upphävandet av strandskyddet i detaljplan som behövs för byggande av allmän väg prövas av länsstyrelsen. Kommunens ansökan till länsstyrelsen om strandskyddets upphävande för VÄG behandlas i en separat skrivelse. Det särskilda skälet är att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Länsstyrelsen Gävleborg har godtagit kommunens ansökan och beslutat att område som i detaljplanen anges med användningen VÄG inte längre ska omfattas av strandskydd under förutsättning att detaljplanen vinner laga kraft. Strandskyddet återinträder om detaljplanen upphävs.

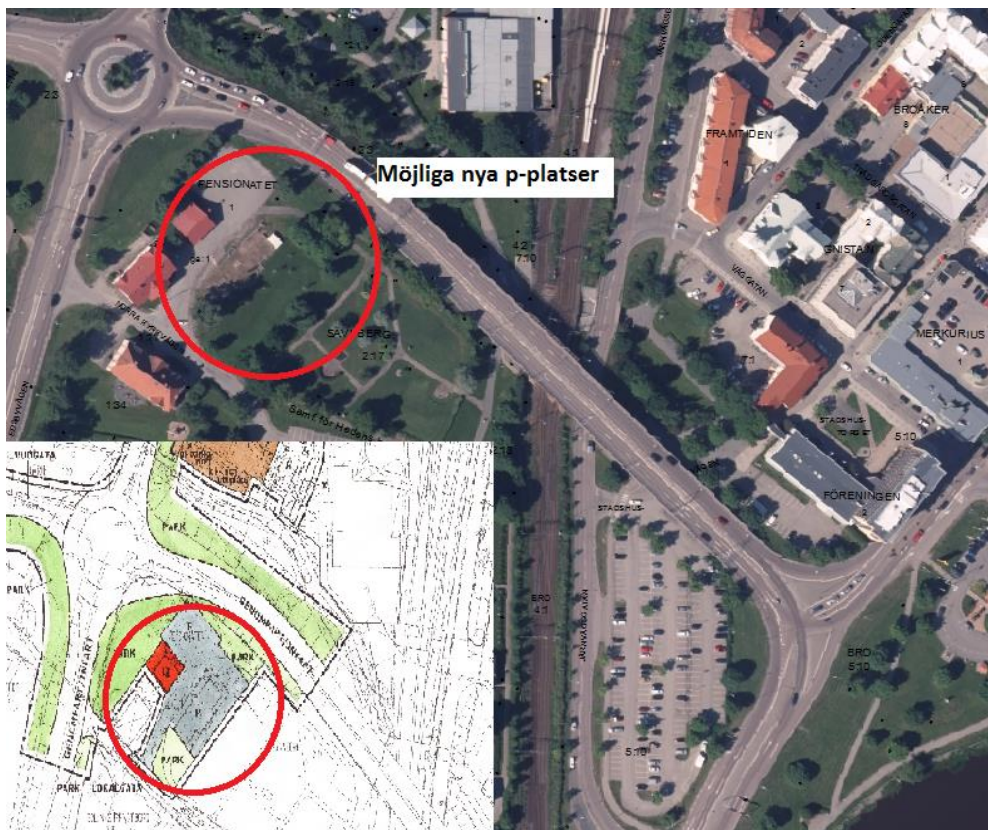
Parkeringsplatser

Antalet parkeringsplatser inom allmän platsmark beräknas i dagsläget totalt uppgå till cirka 194. De under vägbron är inte inräknade. Inom planförslagets allmänna platsmark för parkering (P-PLATS) beräknas cirka 100 p-platser finnas. Inom kvartersmark för detaljhandel och parkering (PH) kan cirka 75 p-platser inrymmas, om det inte upplåts åt ny bebyggelse.

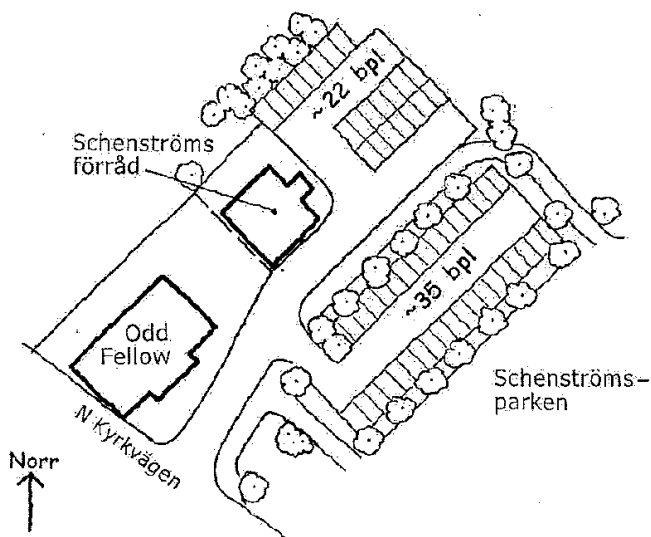
Ny kvartersmark innebär att antalet parkeringsplatser inom allmän platsmark minskar med 94 st. parkeringsplatser jämfört med dagsläget. Bibehålls parkeringar inom kvartersmarken, och upplåts av markägaren till allmänheten, innebär det totalt sett ingen större skillnad i antalet tillgängliga parkeringsplatser. Ett antal av dagens parkeringsplatser har upplåtits åt personal inom stadshuset och är försedda med motorvärmplatser.

En alternativ plats till nya parkeringsplatser är cirka 200 m nordväst om planområdet, vid Schenströms park, som ligger invid korsningen Sjukhusvägen/Arbråvägen/ Edsbyvägen, på kommunalt ägd mark. Avståndet till

stadshuset och centrala Bollnäs bedöms som ett rimligt gångavstånd. Marken är redan planlagd för kvartersmark parkering och marken ägs av kommunen. Kommunen har därmed rådighet över om parkeringen ska hyras ut eller upplåtas åt allmänheten.

Flygfoto och utdrag ur plankartan där det är möjligt att uppföra ny, redan planlagda p-platser nordväst om aktuellt planområde

Tänkt utformning av den nya parkeringsplatsen ur planbeskrivningen tillhörande detaljplan för Gärdet 6:1. Postgränd mm (2003-12-22)

Teknisk försörjning

Vatten, avlopp

Ny bebyggelse ska anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet.

El

Ny bebyggelse ansluts till elnät tillhörande Ellevio AB.

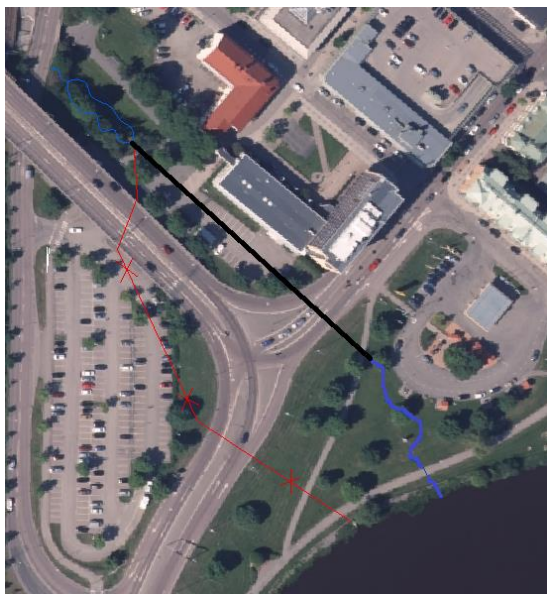
Energitillförsel

Ny bebyggelse värms via fjärrvärmenätet.

Dagvatten

Inom planområdet går en vattenledning (kulverterad del av Myrbäcken) i öst-västlig riktning under korsningen med utlopp i Varpen. Bäckens är kulverterad i en plåttrumma med diametern 2000 mm (kan klassas som bro/anläggning) och ligger på 6,5 m djup. Innan anläggandet av en cirkulationsplats bör, enligt HelsingVatten, kulverten bytas ut. Den kulverterade delen av recipienten Myrbäcken är inte en del av det kommunala VA-nätet som ingår i HelsingVattens driftuppdrag med VA-huvudmannen Bollnäs Kommun.

På plankartan ligger ledningen delvis inom huvudsakligen VÄG-området och annan allmän platsmark, men även delvis inom kvartersmark. För det område där ledningen ligger inom kvartersmark läggs inte ett markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (u-område) ut eftersom ledningen avses att flyttas enligt nedanstående figur till en ny och genare sträcka där kommunen är fastighetsägare och huvudman för marken. I gällande detaljplan utgörs marken av gatumark och parkmark varför ny ledningssträckning är planenlig. En annan fördel med ny sträckning är att delvis öppen dagvattenhantering/bäck kommer även att utgöra ett trevligt inslag i anslutning till rastplats och parkmark och gångstig samt ha rätt lutning med hänsyn till miljökvalitetsnormer.

Kulverterad del av Myrbäcken. Med rött avses befintlig kulvert som avlägsnas. Svart och blå är ny sträcka där svart är underjordisk ledning och blå är i öppen dager.

Dagvattenavrinningen i planområdet sker i dagsläget mot dagvattennät, mot Varpen och delvis mot diken efter väggkant. Detaljplanen innebär att mark avsett för väg och parkering ökar något jämfört med tidigare vilket kan medföra ökade dagvattenvolymer. I samband med ombyggnation av området finns möjligheten att genomföra åtgärder för att minska utflödet av dagvatten och i högre grad rena det innan avledning till Varpen. Parkeringsytan kan exempelvis ha genomsläppligt material och öppna dagvattenlösningar kan användas i högre utsträckning. Exempelvis avses Myrbäcken öppnas upp innan utsläpp till Varpen. Dagvattenhantenteringen bör utföras enligt riktlinjer i ny dagvattenpolicy för Bollnäs kommun som är under framtagande. Vägmarkens dagvattenhantering hanteras även i den kommande vägplanen. Ytor för dagvattenfördröjning och avrinning kan ske inom den allmänna platsmarkens gröna ytor såväl inom kvartersmarkens trafikytor.

Störningar, hälsa och säkerhet

Farligt gods

Både Norra stambanan och Riksväg 83 utgör primära transportleder av farligt gods. Enligt *Vägledning för planläggning intill transportleder för farligt gods* (länsstyrelsen Dalarna) uppges att inom ett avstånd av 30 m från väg- och rälskant finns det risk för mekanisk påverkan från avkörande fordon och samtliga ADR-klasser (olika typer av farligt gods). Den största mängden farligt gods som idag transporteras längs vägarna är petroleumprodukter, ämnen som genererar ett riskavstånd som begränsas till cirka 30 meter från väggkant. Områden närmast transportleden bör begränsas i användning så att de inte uppmuntrar till stadigvarande vistelse. Utgångspunkten är att normalt behöver inga åtgärder med anledning av farligt gods vidtas om rekommenderade skyddsavstånd hålls. Inom 30 m kan trafikytor och parkeringar medges. I området 30-70 meter från riskkällan är bilservice, mindre handel och övrig parkering godtagbart. I området närmast efter det bebyggelsefria området bör markanvändningen utformas så att få personer uppehåller sig i området och de personerna alltid är i vaket tillstånd. I *Risikanalys för Norrborns industriområde* (Ramböll 2013) har det närmare studeras vilka ämnen som transporteras på riksväg 83 och järnvägen. Slutsatsen i studien var att om ett skyddsavstånd på 30 m längs riksväg 83 och längs järnvägen tillämpas behövs inga ytterligare säkerhetshöjande åtgärder.

Markanvändning och byggrättens placering anpassas i detaljplan efter skyddsavstånden som återges i både den allmänna rapporten och den som särskilt har upprättats för förhållandena i Norrborn i Bollnäs kommun. Inom 30 m från väg och järnväg medges inte byggnader som ger upphov till stadigvarande vistelse. Markanvändningen parkering och detaljhandel medger inte samlingslokaler eller tillfällig övernattning. Sammantaget anses riskerna med närheten till farligt godsrelaterade olyckor och trafikerad väg och järnväg som godtagbara.

Förorenad mark

Inom planområdet finns ingen känd förorenad mark. Marken består dock till stor del av fyllnadsmassor av okänt ursprung. För föreslagen markanvändning bedöms det dock inte utgöra någon risk.

Översvämning, skyfall

Enligt portalen för översvämningsshot (MSB) berörs planområdet inte av 100-årsflödet men däremot av beräknat högsta flöde, vilket motsvarar ett tänkbart värsta scenario som kan inträffa pga. naturliga faktorer. Den öppna, lågt liggande, öppna delen av Myrbäcken norr om planområdet, norr om bron intill Väg 83, kommer att översvämmas vid skyfall, men vilket inte bedöms påverka planförslaget.

Konsekvenser

Hållbar utveckling och miljö

Hållbar utveckling

Planen går i linje med kommunens översiktliga strategier om att verka för att trafiksäkerhetshöjande åtgärder på väg 83.

Miljö, bebyggelsemiljö

Vägmarken utökas på bekostnad av parkmark. Träd kommer att behöva flyttas på. Mark som inte hårdgörs inom yta för VÄG kan fortsätta att skötas som parkmark. Vyn från kyrkan och kyrkogårdsområdet väster om järnvägsspåret kommer att förändras om ny bebyggelse uppförs. Utblicken mot kyrkan från Nygatan kommer även att skymmas något. Men kyrkan är dock högre och kommer att synas över/bakom byggnaden. Ny byggnad blir inte högre än viadukten. Även skyltars höjd begränsas till 8 m med hänsyn till vyn mot kyrkan.

Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet

Planförslaget bedöms inte medföra att gränsvärdena enligt miljöbalkens förordning om miljökvalitetsnormer försämrats. Hastigheten bör sänkas vid en cirkulationsplats jämfört med dagsläget.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för ytvatten

I samband med ombyggnation kan bättre förutsättningar ges för den lokala dagvattenhanteringen varför MKN ytvatten inte bör påverkas särskilt av ett plangenomförande.

Behovsbedömning

En separat behovsbedömning har upprättats i syfte att utröna om planförslaget kan antas leda till betydande miljöpåverkan. I enlighet med behovsbedömningen och Länsstyrelsens yttrande till den behövs inte konsekvenserna av planens genomförande på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten samt andra resurser bli betydande och därför kommer ingen miljökonsekvensbeskrivning enligt 6. kap plan- och bygglagen upprättas.

Fastighetskonsekvenser

Berörda fastigheter berörs genom den ändrade markanvändningen. Inom fastigheten Bro 5:10 tillkommer kvartersmark inom tidigare allmän platsmark för parkering. Kvartersmarken kan avstyckas för ändamålet.

Administrativa frågor

Genomförandetid

Den tid under vilken planen är tänkt att genomförs, genomförandetiden, är fem (5) år från det datum planen vinner laga kraft. Detaljplanen fortsätter att gälla efter genomförandetiden till dess den ersätts, upphävs eller ändras.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs efter ett standardförfarande enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Preliminär tidplan för detaljplanens framtagande

Samråd	januari	2018
Granskning	maj/juni	2018
Antagande	september	2018
Laga kraft	oktober	2018

Genomförande

Organisatoriska frågor

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats. Trafikverket är väghållare för riksväg 83.

Ansvarsfördelning

Trafikverket svarar för underhåll och ombyggnad av riksväg 83 medan kommunen ansvarar för underhåll och ombyggnad gatorna.

För ny kulvert av Myrbäckskroken bör kommunen ansvara dels eftersom den hamnar under kommunal gata istället för som nu hos Trafikverket då den ligger under väg med vägrätt.

Tekniska frågor, tekniska utredningar

Åtgärd för att bygga om korsningspunkt kommer att kräva vägplan. Ett genomförande ska godkännas av Trafikverket.

Fastighetsrättsliga frågor

Vägmarken och övrig allmän platsmark kommer även fortsättningsvis att ägas av Bollnäs kommun. Kvartersmarken kan avstyckas för att sedan kunna upplåtas för planerat ändamål. Adress för ny fastighet blir rimligen Stadshusvägen 1.

Ekonomiska frågor

Korsningsombyggnaden avses finansieras via länsplanen där den ska prioriteras. En åtgärdsvalsstudie har genomförts och färdigställs under våren 2018 med samhällsekonomiska bedömningar. Beräkningar för den samhällsekonomiska lönsamheten utförs där för ett flertal objekt.

Kommunala utgifter utgörs av ombyggnationer och underhåll av den övriga allmänna platsmarken (Gata, Park, GC-väg) samt fastighetsreglering. Intäkter till kommunen kan ske via försäljning eller uthyrning av kvartersmark.

Medverkande tjänstemän

Detaljplanen har upprättats av Stefan Norberg, planarkitekt. Deltagit i planarbetet har även Tony Stark, Samer Mdlji och Bashir Hajo.

Stefan Norberg
Planarkitekt

Bashir Hajo
Stadsarkitekt